

Instructie omschrijving aangewezen grenzen

Directie Operatie, Dienstverlening en Registratie (ODR)
Data, Proces en Informatiemanagement (DPI)

Versie

2.9

Auteur(s)

Zie versiehistorie

Opdrachtgever

Afdeling Data, Proces en Informatiemanagement (DPI)

Status

Definitief

Verspreiding

Bedrijfsvertrouwelijk

Versiehistorie

Versie	Datum	Auteur
2.0	25 april 2008	

Opmerking

Door kenniscentrum goedgekeurde versie 2.0 welke op INKA is geplaatst.

2.1	27 november 2008	
-----	------------------	--

Kleine tekstuele aanvullingen n.a.v. opmerkingen gebruikers.

2.2	15 juli 2009	
-----	--------------	--

Aanpassingen in voorbeeldschetsen.

2.3	28 december 2010	
-----	------------------	--

Aanpassingen in voorbeeldschetsen en tekst.

2.4	17 november 2011	
-----	------------------	--

Aanpassing aan omschrijving grenzen v.w.b. "onzichtbaar".

Versie	Datum	Auteur	Opmerking
2.5	13 maart 2012		Aanpassing over meetgegevens derden, nieuwe voorbeelden gemaakt en gebruik van het woord “opgave”.
2.6	26 juni 2014		Aanpassing in de voorbeeldschetsen en in de tekst.
2.7	24 april 2020	B. Dijkstra	Instructie achter invulinstructie relaas van bevindingen weggehaald en een eigen instructie van gemaakt.
2.8	24 mei 2022	V. de Goede	Aanpassingen in tekst, o.a. i.v.m. verlengen bestaande grenzen.
2.9	20 juni 2025	S. Vinkenvleugel/ S. IJsselstein	Complete herziening zowel qua inhoud als opzet.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Eisen, richtlijnen en tips	5
2.1	Eisen	5
2.2	Richtlijnen.....	6
2.3	Tips	7
3	Gebruik van windrichtingen, topografische elementen en perceelnummers	8
3.1	Gebruik van windrichtingen	8
3.2	Gebruik van topografische elementen.....	9
3.3	Gebruik van perceelnummers	9
4	Kort en bondig of uitgebreid een grens omschrijven	11
5	Aangeven kant/zijde bij omschrijving van de grens	12
6	Involveld opmerkingen op het relaas m.b.t. de omschrijving van de grens	13
7	Vastigheden bij omschrijvingen veelvoorkomende situaties	14
7.1	Omschrijven van snijdingen en aansluitingen op bestaande grenzen	14
7.2	Omschrijven van verlengden.....	16
7.3	Omschrijven nieuwbouwblokken	16
7.4	Omschrijven meerdere grenzen	18
7.5	Omschrijven verspringing m.b.t. midden muur	20
7.6	Omschrijven evenwijdigheid.....	22
7.7	Omschrijven complexere situaties.....	24
7.8	Omschrijven bij neerleggen bepaalde grootte	25
7.9	Omschrijven bij een grensreconstructie	26
7.10	Omschrijvingen met “overgaand op” en “verbinden met”	26
8	Vraag en antwoord.....	28

1 Inleiding

Wanneer door belanghebbenden in het terrein een nieuwe kadastrale grens aan de landmeter wordt aangewezen, dan moet de landmeter dit vastleggen in het relaas van bevindingen. De landmeter noteert dit bij "omschrijving van de aangewezen kadastrale grenzen", waarbij de landmeter datgene noteert wat belanghebbenden hebben aangewezen als grens.

Aan het omschrijven van een grens zijn eisen gesteld, daarnaast zijn er vuistregels c.q. richtlijnen die men dient te volgen. Deze eisen, vuistregels en richtlijnen zijn in deze instructie beschreven. Daarnaast zal deze instructie handvatten geven voor het omschrijven van grenzen bij verschillende situaties en worden er tips weergegeven die de landmeter kan gebruiken.

Voor het opmaken van de overige gegevens m.b.t. het relaas zie: [A20 Instructie invullen Relaas van Bevindingen](#).

Waar "landmeter" staat geschreven kan ook "aanwijshaler" worden gelezen, waar "hij" staat geschreven kan ook "zij" worden gelezen. Waar "huis" staat omschreven kan ook "gebouw" (of het soort gebouw) worden gelezen. En met het woord "grens" wordt te allen tijde kadastrale grens bedoeld, tenzij anders vermeld.

Noot: De gegeven voorbeelden en voorbeeldomschrijvingen zijn bedoeld om de landmeter op weg te helpen m.b.t. een grensomschrijving. De daarbij gebruikte woorden en zinnen zijn niet per definitie leidend (bv. doorverlengen kan ook vervangen worden door verlengen of doortrekken), maar geven slechts een voorzet tot.

2 Eisen, richtlijnen en tips

Niets kan zo complex zijn als het omschrijven van een nieuwe aangewezen grens. Vaak is de omschrijving een afgeleide van de persoonlijke voorkeur van de landmeter. Zo zal de ene landmeter veelvuldig gebruik maken van het benoemen van windrichtingen, terwijl de andere landmeter nooit windrichtingen gebruikt. Ook kan de ene landmeter middels twee korte zinnen een grens omschrijven, waar een andere landmeter voor dezelfde aangewezen grens meerdere en langere zinnen gebruikt.

In de volgende paragrafen worden eisen, richtlijnen en tips verder uitgewerkt om uniformiteit te krijgen in de grensomschrijvingen.

2.1 Eisen

De omschrijving van de aangewezen grens moet aan de volgende eisen voldoen:

- De grensomschrijving moet volledig zijn; alle grenzen, inclusief eventuele aansluitingen met bestaande genzen, moeten zijn beschreven.
- Is ondubbelzinnig; een grensomschrijving moet eenduidig en derhalve niet multi-interpretabel zijn, oftewel iemand die niet bij de aanwys is geweest moet zonder eigen interpretatie de grens kunnen meten of aanwijzen.
- Is duidelijk; de grensomschrijving moet voor iedereen te begrijpen zijn (dus niet alleen voor landmeters).
- Mogen geen afkortingen bevatten, met uitzondering van officiële Nederlandse afkortingen ('m' voor 'meter' is een officiële afkorting). Als er geen onduidelijkheden door ontstaan, mag huisnummer ook afgekort worden tot: nr, huisnr. of hsnr.
- Wees alert op spelling en grammaticale fouten. Het relaas wordt zowel intern als extern (als brondocument) voor diverse doeleinden gelezen en gebruikt. Een simpele spellingsfout in de grensomschrijving zal afbreuk doen aan de deugdelijkheid van het complete relaas. Gebruik bv. een spellingscontrole of laat een collega de omschrijving nakijken.
- Wees gestructureerd en consequent. Omschrijf de grens vanaf de straat, tuin, sloot, etc. of "met de klok mee/tegen de klok in". Zo is de loop/richting van de grens duidelijker te volgen dan dat de grensomschrijving alle kanten op springt.
- Opgegeven maten moeten met twee decimalen achter de komma worden genoteerd, dus bv. een door belanghebbenden opgegeven maat van tien meter moet in de grensomschrijving zo worden genoteerd: 10,00 meter. Een opgegeven maat van tien meter en vijf centimeter zo: 10,05 meter, etc.
- Bij een evenwijdigheid moet de richting van de evenwijdigheid erbij (zie tevens paragraaf 7.6).
- Een grensomschrijving en de (meet)schets zijn ondersteunend aan elkaar. De gehele grens moet volgen uit de grensomschrijving, echter kan het zijn dat voor de oriëntering en/of de "loop" van de grens de (meet)schets geraadpleegd moet worden.
- Cijfers en/of letters mogen alleen gebruikt worden in de grensomschrijving indien de cijfers/letters buiten in het terrein door belanghebbenden zijn (mede)aangewezen, bv. piketten die buiten zijn genummerd. Ook mogen cijfers/letters niet gebruikt worden in de grensomschrijving als zijnde verwijzing naar opgedeelde omschrijvingen.

- Indien een grens is gemarkeerd/afgepaald middels piketten, ijzeren buizen, meetspijkers o.i.d., dan moet uit de grensomschrijving het aantal af te leiden zijn (bv. "van piket naar ijzeren buis" of "afgepaald middels vijf piketten" of "van een ijzeren buis naar twee meetspijkers en drie piketten").
- De afpaling of de aard van de grens moet overeenkomen met de symbolen op de schets. Een grens aangewezen als "het midden van een haag", moet op de schets ook als zodanig zijn weergegeven. Bij een grens "gemarkeerd met twee piketten en een ijzeren buis" moeten de juiste symbolen (met de tekst van de soort afpaling) zijn weergegeven.
- Nieuwe perceelnummers mogen niet gebruikt worden in de grensomschrijving. Ten tijde van de aanwys bestonden de nieuwe perceelnummers niet en deze kunnen dan ook niet worden gebruikt in een grensomschrijving (bv. bij splitsingen).
- Wanneer de landmeter constateert dat er op de aangewezen grens topografie aanwezig is, moet dit besproken worden met de belanghebbenden. Blijft men bij de aanwys, dan is het een verplichting om te vermelden (bij de opmerkingen) dat de aanwezige topografie (bv. een schuur of schutting) geen onderdeel uitmaakt van de aanwys.

2.2 Richtlijnen

Voor het omschrijven van de aangewezen grens gelden naast de hierboven omschreven eisen ook richtlijnen. Bij de omschrijving van de grens dienen deze in acht te worden genomen. Naast de gestelde richtlijnen die hieronder zijn weergegeven, zal in de hoofdstukken 3 t/m 7 uitleg worden gegeven voor het gebruik van o.a. windrichtingen, de "lengte" van een grensomschrijving, opmerkingen t.b.v. een grensomschrijving en worden er vastigheden meegegeven bij veelvoorkomende grensomschrijvingen.

Richtlijnen zijn:

- Streckking van een grensomschrijving is dat de landmeter noteert wat belanghebbenden hebben gezegd wat de nieuwe grens is. De grensomschrijving is niet altijd de letterlijke taal van wat belanghebbenden hebben gezegd, maar is vaak een vertaalslag van de landmeter naar een duidelijke en ondubbelzinnige omschrijving.
- Met grens wordt altijd de kadastrale grens bedoeld. Dus bij verwijzing naar een kadastrale grens volstaat "*grens*"; het woord "*kadastrale*" is niet nodig.
- Een onzichtbare grens hoeft niet specifiek te worden omschreven als onzichtbaar in de grensomschrijving (op de schets moet dit wel terugkomen), want een grens is per definitie altijd onzichtbaar, tenzij er topografische elementen (bv. schutting, heg, muur, etc.) worden aangewezen als zijnde grens. Alleen de vermelding van de soort afpaling of het verlengde is dan voldoende.

2.3 Tips

Het omschrijven van een grens kan best lastig zijn, daarom worden hieronder een aantal tips weergegeven die de landmeter op weg kunnen helpen met de omschrijving.

- Bij meerdere grenzen kan het raadzaam zijn om de grenzen op te delen en deze per deel te omschrijven.
- Bij een combinatie van meetopdrachten (bv. een VK-post en een splitsing) kun je per aanleiding de grens omschrijven.
- Laat een collega de grensomschrijving nalezen als er twijfel is omtrent de omschrijving.
- Bij nieuwbouwblokken cluster indien mogelijk grenzen i.p.v. per woning alle grenzen te omschrijven.

3 Gebruik van windrichtingen, topografische elementen en perceelnummers

Bij het omschrijven van de grens kan en mag er gebruik worden gemaakt van windrichtingen en/of topografische elementen ter oriëntering, identificatie, richting en/of om de loop van de grens weer te geven. Daarnaast kan de windrichting en/of het topografisch element worden gebruikt om een omschrijving van meerdere grenzen op te delen, om zo aan te geven op welke grens de omschrijving van toepassing is (bv. noordgrens:.... zuidgrens:..., grens bij huis nr.8:.....etc).

Naast de windrichting en het topografisch element mag er ook gebruik gemaakt worden van perceelnummers in de grensomschrijving. De perceelnummers worden vaak gebruikt om een snijding of verlengden met een bestaande grens weer te geven.

Bedenk bij het omschrijven van de grens dat belanghebbenden (bijna) nooit een windrichting of een perceelnummer zullen gebruiken bij het aanwijzen van een grens, maar dat wij dit gebruiken om de ligging, richting/loop, snijding, etc. van een grens weer te geven. Partijen zullen eerder de grens relateren aan de aanwezige topografie; "de schutting hoort bij mij/is van mij" i.p.v. "oostkant van de schutting" of "de haag heb ik geplant en dan helemaal doortrekken tot de schutting van de achterburen" i.p.v. "kant haag en doorverlengen in noordelijke richting in de zuidgrens van perceel 3401". Het gebruik van windrichtingen en een perceelnummer is dan de vertaalslag van de landmeter.

3.1 Gebruik van windrichtingen

Het gebruik van windrichtingen kan een handig hulpmiddel zijn bij het omschrijven van een grens. Met het aangeven van een windrichting is direct duidelijk waar, welke en hoe de omschreven grens ligt/loopt. Wees wel alert op het veelvuldig gebruiken van windrichtingen. De meest gemaakte fout in een grensomschrijving, waarbij gebruik wordt gemaakt van windrichtingen, is het foutief weergeven van de windrichting (bv. een westgrens moet een oostgrens zijn of de noordelijke richting had de zuidelijke richting moeten zijn). Ook komt het de leesbaarheid van een grensomschrijving niet altijd ten goede, als er veelvuldig gebruik wordt gemaakt van windrichtingen. Dit is met name indien de ligging, de richting en de loop van de grens wordt aangegeven met windrichtingen (bv. "noordgrens volgen in zuidelijke richting, vervolgens in oostelijke richting, vervolgens in zuidwestelijke richting en snijden in het westelijke richting verlengde van de noordwestgrens....etc). Ook hier kan er door de veelvoudigheid aan windrichtingen makkelijk een fout in de omschrijving sluipen.

De landmeter moet hier dus beducht op zijn en soms is het omschrijven van een grens m.b.v. een windrichting helemaal niet nodig, bv. "midden muur en verlengden" i.p.v. "midden muur en verlengen in zuidelijke en noordelijke richting".

Indien er gebruik wordt gemaakt van afkortingen m.b.t. tot windrichtingen moeten de volgende afkortingen worden gebruikt (overige afkortingen zijn niet juist):

- Noordgrens: N-grens
- Zuidgrens: Z-grens
- Oostgrens: O-grens
- Westgrens: W-grens
- Noordoost, -westgrens: NO-grens, NW-grens
- Zuidoost, -westgrens: ZO-grens, ZW-grens

De hierboven genoemde afkortingen moeten dan gehanteerd worden, waarbij “-grens” wordt vervangen door het woord “-richting” (bv. “midden muur verlengen in NW-richting”). Dit geldt ook wanneer de afkorting van de windrichting wordt gebruikt om de kant/zijde van een aangewezen topografisch element te beschrijven (bv. “O-gevel huis nr.8”, “W-kant schutting”, etc).

Wanneer de windrichtingen voluit worden geschreven, dan vervalt de hoofdletter, zoals bij de afkortingen verplicht is (bv. “van oostkant houten schutting in zuidwestelijke richting naar piket”).

Voor de oriëntering/het bekijken van de windrichting is de noordpijl op de schets leidend. Een foutief geplaatste noordpijl kan een foutieve grensomschrijving opleveren. Controleer dus altijd of de noordpijl juist is neergezet.

3.2 Gebruik van topografische elementen

Evenals het gebruik van windrichtingen kan een topografisch element een handig hulpmiddel zijn bij het omschrijven van een grens. Voorwaarde bij het gebruik van topografische elementen is dat het topografische element op de schets aanwezig is. Aan de hand van topografische elementen kan de ligging, de richting en om welke grens het gaat, worden gedefinieerd (bv. “grens bij schuur: van piket naar ijzeren buis bij haag en doorverlengen richting sloot”).

Als in de grensomschrijving gebruik wordt gemaakt van het benoemen van een voor-, achtergrens, linker grens en/of rechter grens, dan is de openbare weg als topografisch element de richting hoe het perceel wordt bekeken. Dit is idem als er wordt omschreven als een grens moet worden doorverlengd naar voren of naar achteren (vaak gebruikt bij verlengen midden muur van huizen). De openbare weg is dan het refererende topografisch element. Eventueel kan ter verduidelijking erbij worden vermeld van waaruit gekeken moet worden, bv. “gezien vanuit de Schoolstraat.....” of “gezien vanuit het achterpad.....”.

3.3 Gebruik van perceelnummers

Perceelnummers kunnen gebruikt worden in de grensomschrijving. Vaak worden de perceelnummers gebruikt om aan te geven waar een nieuw aangewezen grens snijdt in een bestaande grens of aan welke bestaande grens de nieuwe grens niet voorbij mag gaan (bv. “.....en doorverlengen tot de noord grens van perceel 2045 of het verlengde daarvan” of “.....niet verder dan de oostgrens van perceel 2046 of het verlengde daarvan”).

De perceelnummers (of nummer) die gebruikt worden in de grensomschrijving moeten voorkomen op de schets, en alleen het gebruik van perceelnummers zoals die waren ten tijde van de aanwijis is toegestaan (op de schets zwarte of blauwe nummers). Nieuwe perceelnummers (op de schets rode nummers) mogen nooit gebruikt worden in de grensomschrijving. Ten tijde van de aanwijis bestonden deze nummers immers niet.

4 Kort en bondig of uitgebreid een grens omschrijven

Zoals is aangegeven is de strekking van de grensomschrijving dat wat belanghebbenden hebben gezegd wat de nieuwe grens is en is de daadwerkelijke omschrijving op het relaas van bevindingen vaak een vertaalslag van de landmeter. Evenals het gebruik van windrichtingen of topografische elementen in een grensomschrijving, is de lengte van deze vertaalslag ook een persoonlijke voorkeur van de landmeter. Waar de ene landmeter een grensomschrijving kort en bondig kan neerzetten, vindt de andere landmeter het nodig om er wat meer tekst aan te moeten wijden. Er is geen eenduidigheid om te zeggen dat een grensomschrijving te kort of te lang is; beide manieren om een grens te omschrijven kunnen immers goed zijn.

Of een grens kort en bondig weergegeven kan worden of dat er meer omschreven moet worden hangt uiteraard af van de aangewezen grens (grenzen). Bv. een aanwijs van vijftig piketten op een bouwterrein kan kort en bondig: "afgepaald middels vijftig piketten". Voor o.a. de oriëntering zal dan de (meet)schets geraadpleegd moeten worden. Maar bv. een grensomschrijving, waarbij er meerdere topografische elementen en afpaling worden aangewezen en waarbij deze onderling worden verbonden, zal er wellicht meer moeten worden omschreven: bv. "midden muur garage en doorverlengen naar voren, naar achteren van midden muur garage naar midden muur tussen de schuren en van midden muur schuren richting achterpad naar ijzeren buis. Van ijzeren buis vervolgens naar piket nabij de schutting van huis nr.11."

Bij kort en bondig omschrijven (het zogenoemde staccato omschrijven) kan het zijn dat deze niet direct te begrijpen is, met name voor niet landmeters. Wellicht zal de landmeter er dan wat meer woorden aan moeten spenderen om te zorgen dat ook niet landmeters begrijpen wat er wordt bedoeld.

Bij een te uitgebreide grensomschrijving is de valkuil dat de landmeter er een "lopend" verhaal van wil maken. Dit kan leiden tot een onoverzichtelijke omschrijving met veel woorden zoals "en vervolgens" of "en daarna". Hier zal de landmeter eerder woorden moeten schrappen en moeten kijken of zinnen ingekort kunnen worden.

5 Aangeven kant/zijde bij omschrijving van de grens

In de grensomschrijving moet duidelijk zijn aan welke kant (of zijde) de grens moet komen te liggen als er sprake is van aanwijs van topografische elementen, waarbij er twee kanten kunnen worden aangewezen. Hierbij moet men denken aan een schutting, heg, raster, (opsluit)band, etc. De wijze van omschrijven kan op diverse manieren, als het maar duidelijk is waar de aangewezen topografie bij hoort. Vaak wordt het woord "kant" gebruikt in de grensomschrijving om aan te geven dat er een kant/zijde is aangewezen, echter is dit niet verplicht als uit de omschrijving blijkt dat er een kant/zijde is aangewezen.

Voorbeelden om een aangewezen kant/zijde te omschrijven zijn:

- "kant schutting (schutting bij perceel 3220)"
- "band (band bij weg)"
- "heg (heg bij huisnr.8)"
- "oostkant van het raster"
- "kant tuinmuur (tuinmuur bij verkrijger)"

Het gebruik van "binnenkant" of "buitenkant" is hierbij niet toegestaan. Wat voor de ene belanghebbende de binnenkant is, is voor de andere belanghebbende de buitenkant.

Een uitzondering om niet expliciet te vermelden om welke kant/zijde het gaat is bij de aanwijs van een gevel van een huis (maar mag dus wel om e.e.a. extra te verduidelijken). De grensomschrijving; "zuidgevel huis nr.8" volstaat, evenals een iets uitgebreidere omschrijving; "zuidgevel huis. nr.8 (gevel bij huis nr.8)".

Dit geldt tevens voor een evenwijdigheid aan een gevel; bv. "3,55m evenwijdig richting straatzijde aan de voorkant van huis nr.8" is een correcte omschrijving en een iets uitgebreidere omschrijving "3,55m evenwijdig richting straatzijde aan de zuidkant van de zuidgevel van huis nr.8" volstaat eveneens. Als echter de evenwijdigheid aan een topografisch element wordt aangewezen, waarbij er sprake kan zijn van 2 kanten/zijdes van waar de evenwijdigheid kan worden genomen, dan moet dit wel worden omschreven; bv. "12,70m evenwijdig in richting sloot aan westzijde van de band".

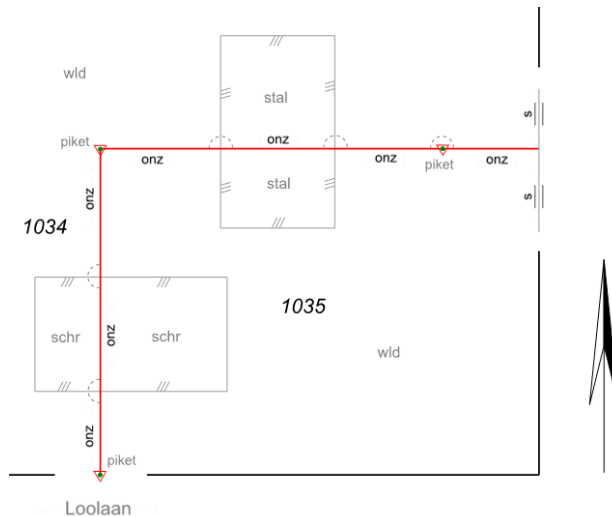
Bij grensomschrijvingen waarbij afpaling is aangewezen, bv. ijzeren buizen, piketten, houten palen, etc. wordt uitgegaan van het midden van de afpaling. Dit hoeft niet in de grensomschrijving te worden vermeld. Als belanghebbenden echter een kant/zijde van de afpaling aanwijzen, dan moet dit wel worden vermeld in de grensomschrijving; bv. "van zuidkant piket naar zuidkant van houten paal" of "van houten paal naar ijzeren buis (houten paal en ijzeren buis bij vervreemder)".

Het kan voorkomen dat een aangewezen grens geen bepaalde "kant" heeft, bv. insteek sloot (de insteek behoort niet bij een bepaalde belanghebbende). Op de schets moet de grens dan alleen tekstueel worden aangeduid en niet m.b.v. het zwarte streepje om een bepaalde kant aan te geven.

6 Invulveld opmerkingen op het relaas m.b.t. de omschrijving van de grens

De landmeter moet op het relaas van bevindingen in het invulveld “opmerkingen” zaken neerzetten die van belang zijn of betrekking hebben op de aangewezen grens. Men kan denken aan topografische elementen die in de nabijheid van de grens aanwezig zijn, maar geen betrekking hebben op de aanwys van de grens. Ook als de landmeter na een meting constateert dat een aangewezen grens overeenkomt met een topografisch element, moet de landmeter dit bij de opmerkingen neerzetten. Dit geeft duidelijkheid over wat belanghebbenden daadwerkelijk hebben aangewezen en wat de landmeter aantreft in het terrein m.b.t. de ligging van de grens vs. de aanwezige topografische elementen. Tevens is dit waardevolle informatie bij de reconstructie van de grens.

Voorbeeld opmerkingen m.b.t. aangewezen grens:

Aangewezen grens door belanghebbenden zijn de drie piketten en het verlengde over de twee noord gelegen piketten.

Bij opmerkingen moet dan ingevuld worden:

“schuur en stal maken geen onderdeel uit van de aanwjs. Belanghebbenden gaven aan deze te gaan slopen i.v.m. nieuw te bouwen woning.”

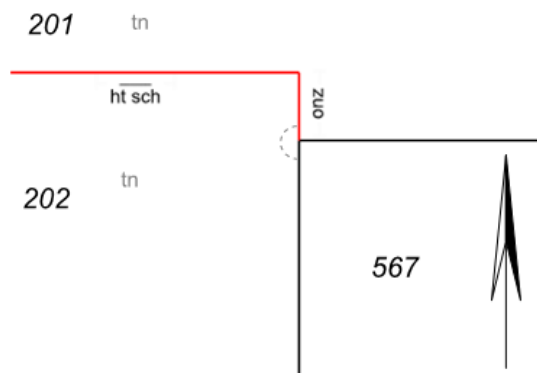
7 Vastigheden bij omschrijvingen veelvoorkomende situaties

Vanwege de diversiteit van aangewezen grenzen en het aantal mogelijkheden om een grens te omschrijven is het niet mogelijk om van alles een voorbeeld te geven hoe een omschrijving eruit kan zien. Elke situatie is anders en meerdere wijzen van een omschrijving kunnen goed zijn. Voor bepaalde situaties, die veelvuldig voorkomen of die complexer zijn, zijn er echter wel vastigheden mee te geven. Deze vastigheden zijn in onderstaande paragrafen weergegeven.

7.1 Omschrijven van snijdingen en aansluitingen op bestaande grenzen

Bij het laten snijden of laten aansluiten van een nieuwe grens op een bestaande grens, moet de landmeter beducht zijn op het juist omschrijven van de betreffende snijding c.q. aansluiting. Soms blijkt pas bij de verwerking (dus na de aanwys en de meting) hoe de nieuwe grens in de kaart komt te liggen ten opzichte van een bestaande grens (of grenzen) of hoekpunten van bestaande grenzen. Dit laat onverlet dat de mogelijkheden al bij de aanwys moeten zijn besproken met de belanghebbenden. Het kan namelijk nooit dat op basis van de verwerking een grensomschrijving wordt veranderd. Valt bv. tijdens de verwerking de nieuwe grens dusdanig anders dan verwacht en die mogelijkheid is niet besproken met belanghebbenden, dan zal de landmeter contact moeten opnemen met de belanghebbenden om navraag te doen hoe zij de snijding of aansluiting willen hebben. Pas daarna kan een grensomschrijving worden aangepast.

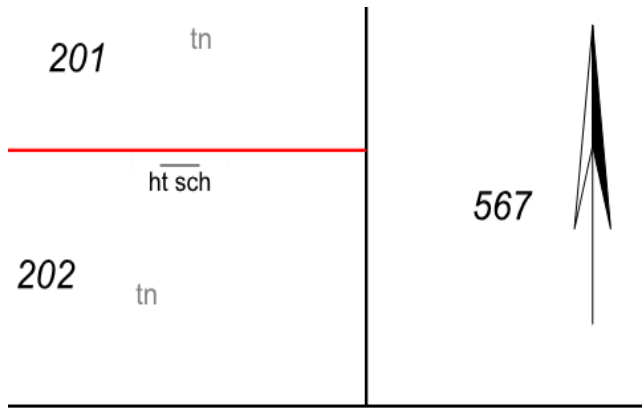
Een bestaande grens moet verlengd worden:

De snijding kan op de volgende manieren worden omschreven:

- kant schutting (schutting bij perceel 202) snijdend in of in het verlengde van de W-grens perceel 567;
- N-kant schutting niet verder dan* de W-grens perceel 567;
- schutting (schutting bij verkrijger) niet verder* dan de westgrens perceel 567.

**Het aangeven van "niet verder dan" houdt hier automatisch in dat de betreffende grens verlengd moet worden.*

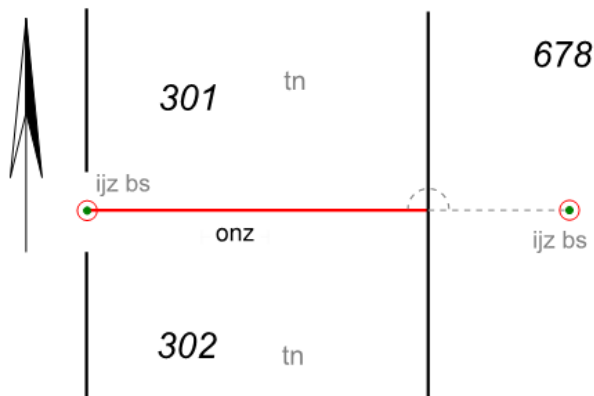
Snijden in een bestaande grens (1):

De snijding kan op de volgende manieren worden omschreven:

- kant schutting (schutting bij perceel 202);
- schutting (schutting bij perceel 202);
- noordkant schutting;
- schutting (schutting bij verkrijger).

Maar ook:

- schutting (schutting bij verkrijger) snijdend in de westgrens perceel 567;
- kant schutting (schutting bij perceel 202) niet verder dan de westgrens perceel 567.

Snijden in een bestaande grens (2):

De snijding kan op de volgende manieren worden omschreven:

- afgepaald met twee ijzeren buizen snijdend in de W-grens perceel 678;
- afgepaald met twee ijzeren buizen en niet verder dan de grens tussen perceel 301/302 en 678;
- ijzeren buis naar ijzeren buis en eventueel* het verlengde ervan in W-richting en snijden in de W-grens perceel 678.

**Het aangeven van "eventueel" is bij deze wijze van omschrijven i.c.m. de schets noodzakelijk. Wordt "eventueel" weggelaten dan moet er een verlengde zijn geschetst vanaf de west gelegen ijzeren buis.*

Noodzaak omschrijven snijdingen:

Gaat de nieuwe grens door meerdere bestaande grenzen of komt deze nabij een hoek van een perceel uit, dan moet dit duidelijk uit de grensomschrijving blijken en is het verplicht om de snijding(en) te beschrijven.

De gegeven voorbeelden (1) en (2) zijn bedoeld om een voorzet te geven hoe een snijding omschreven zou kunnen worden. Het is dus geheel afhankelijk van de situatie of de snijding wel omschreven moet worden of dat de grensomschrijving zonder de snijding ook eenduidig, ondubbelzinnig en duidelijk is.

Aansluiten op bestaande hoekpunten:

De snijding kan op de volgende manieren worden omschreven:

- kant schutting (schutting bij perceel 202) niet verder dan de W-grens perceel 567;
- N-kant schutting snijdend in de W-grens perceel 567 of het verlengde ervan;
- schutting (schutting bij verkrijger) niet verder dan de W-grens van perceel 567;
- schutting (schutting bij verkrijger) snijdend in of in het verlengde van de grens tussen perceel 567 en 202.

De mogelijke snijding moet tijdens de aanwys al zijn besproken en alle gegeven voorbeeldomschrijvingen maken duidelijk hoe de verwerking van de nieuw aangewezen grens dient te zijn. In dit soort gevallen is dit niet alleen belangrijk voor de verwerking van de grens, maar ook bij een reconstructie van de grens weet de LSG-er (landmeetkundig specialist grensreconstructie) hoe de destijds nieuw aangewezen grens dient te “eindigen” bij het hoekpunt als de grens moet worden gereconstrueerd.

7.2 Omschrijven van verlengden

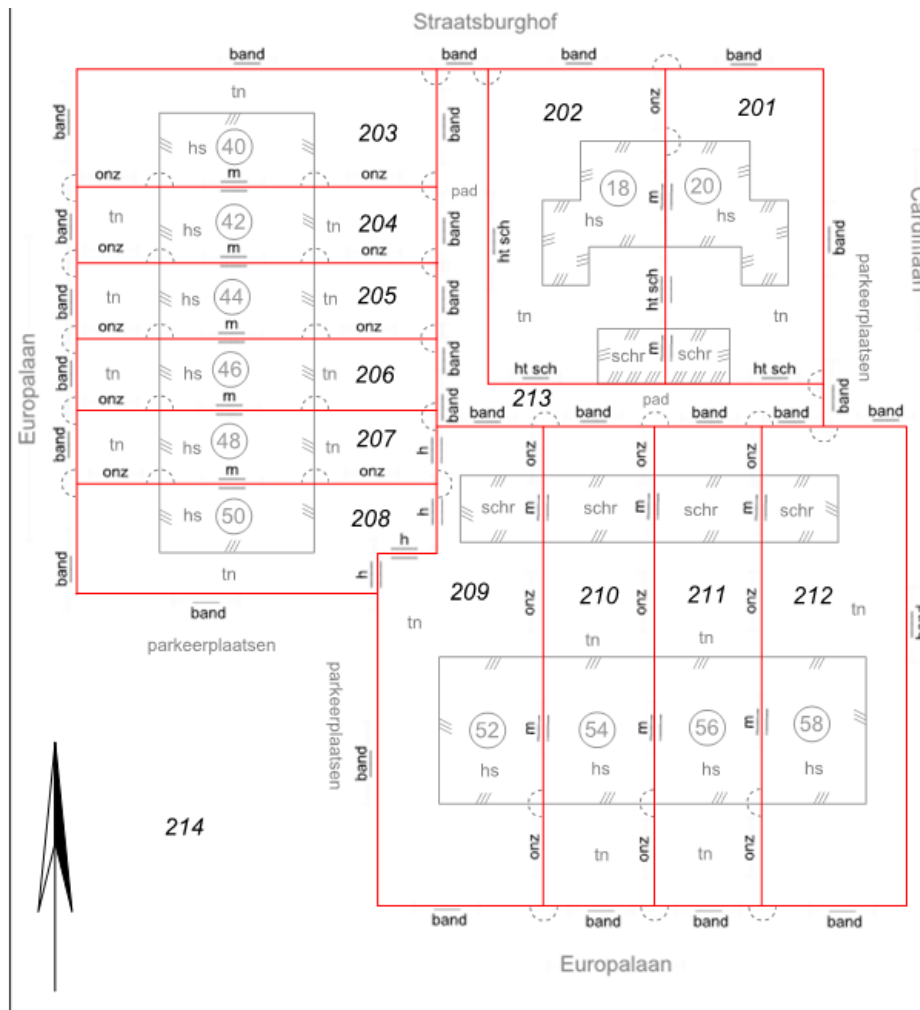
Als er een gedeelte van een grens moet worden verlengd, dan moet dit in de grensomschrijving worden weergegeven. Daarbij moet dan duidelijk naar voren komen wat er moet worden verlengd. En soms is het ook noodzakelijk om de richting van de verlenging aan te geven. Het aangeven van de richting kan middels windrichtingen, topografische elementen of perceelnummers, bv. “.....en doorverlengen in noordelijke richting” of “.....en verlengen richting midden haag”. Maar indien de richting van het verlengde niet meer dan logisch is, is het niet verplicht om de richting te omschrijven. Het aangeven van de richting van een verlengde is geheel afhankelijk van de te omschrijven grens.

Als een grens beide kanten op verlengd moet worden is het niet nodig om specifiek aan te geven welke richting, maar volstaat het om te schrijven “en verlengden”, bv. “afgepaald met twee piketten en verlengden”. De “verlengden” gaan immers beide kanten op.

7.3 Omschrijven nieuwbouwblokken

Het omschrijven van grenzen in relatie met nieuwbouwblokken kan zorgen voor veel grenzen die omschreven moeten worden. Daardoor kan het voorkomen dat grenzen dubbel worden omschreven of zelfs over het hoofd worden gezien en dus niet omschreven worden. Gestructureerd werken en de grenzen opdelen is sterk aan te bevelen. Daarbij kan het “clusteren” van grenzen het beste worden gedaan m.b.v. de perceelnummers of huisnummers. Daarnaast is het belangrijk dat er een logische

structuur zit in de volgorde (de leesbaarheid) van de grensomschrijving, bv. beginnen met de klok mee of in oplopende perceelnummers of huisnummers.

Het clusteren c.q. opdelen van de grensomschrijving van het voorbeeld kan zijn:

Grenzen t.b.v. huis nr.18 en 20:.....
202:.....

Grenzen t.b.v. huis nr.40 t/m 50:.....
208:.....

Grenzen t.b.v. huis nr.52 t/m 58:.....
212:.....

Grenzen t.b.v. perceel 213:.....
213:.....

Grenzen t.b.v. perceelnummers 201 en

Grenzen t.b.v. perceelnummers 203 t/m

Grenzen t.b.v. perceelnummers 209 t/m

Grenzen t.b.v. perceelnummer

Bij het omschrijven van de grens t.b.v. perceel 213 kan er (deels) verwezen worden naar de betreffende reeds gegeven omschrijvingen bij de huizen/overige perceelnummers en hoeft alleen de grens te worden weergegeven welke (gedeelte) nog niet is omschreven. De landmeter kan er ook voor kiezen om de grenzen van perceel 213 hier geheel te omschrijven en bij de overige te beschrijven grenzen te verwijzen naar de grensomschrijving bij perceel 213. Er moet namelijk voorkomen worden dat de grens dubbel wordt omschreven.

Dit geldt eveneens als nieuwbouwblokken verdeeld worden over meerdere meetdossiers. Er kan dan bij de grensomschrijving worden verwezen naar de (aansluitende) dossiers waar de betreffende grens (of grenzen) reeds zijn omschreven (bv. "voor omschrijving grens perceel 312 zie vw.1124 en 1125").

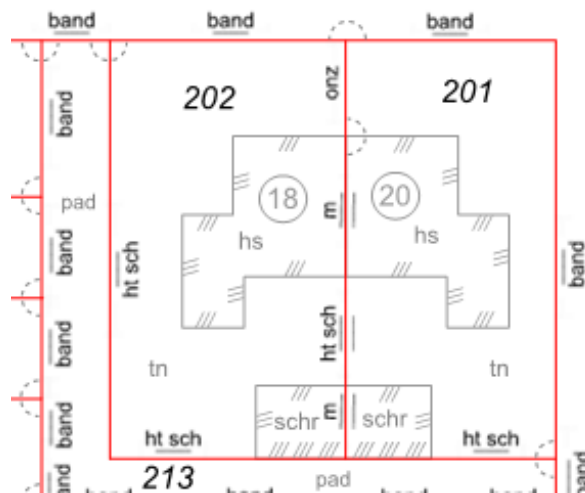
In het gegeven voorbeeld van een opdeling van de grensomschrijving is gebruik gemaakt van de afkorting "t.b.v. (ten behoeve van)" om aan te geven waar welke grenzen bij horen. Er kan natuurlijk ook gebruik worden gemaakt van andere woorden om aan te geven waar welke grenzen bij horen, als het maar duidelijk is om welke grenzen het bij de betreffende omschrijving gaat.

7.4 Omschrijven meerdere grenzen

Evenals het clusteren c.q. opdelen van grensomschrijvingen bij nieuwbouwblokken kan dit ook bij het omschrijven van meerdere grenzen. Daarbij is er wel een verschil op te merken tussen de hoeveelheid te omschrijven grenzen bij nieuwbouwblokken (zoals gegeven bij het voorbeeld paragraaf 7.3) en het omschrijven van meerdere grenzen, waarbij veel minder percelen zijn betrokken. Bij nieuwbouwblokken zul je in de regel vaak eerst een clustering krijgen en vervolgens worden er meerdere grenzen per clustering omschreven. Als er meerdere grenzen zijn in een perceel, dan zal er (vaak) geen clustering van grenzen plaats hoeven te vinden, maar kunnen de grenzen per omschrijving direct worden opgedeeld. De opdeling kan a.d.h.v. windrichtingen of topografische elementen.

Voorbeeld (1) weergeven van meerdere grenzen (voortbordurend op voorbeeld paragraaf 7.3):

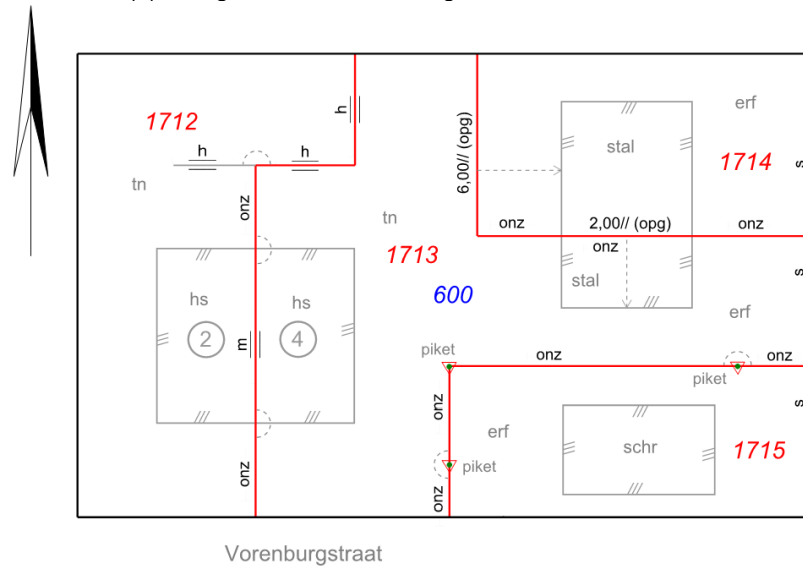
Straatsburghof

Grenzen t.b.v. huis nr.18 en 20:

- noord- en oostgrens:.....
- westgrens:.....
- zuidgrens:.....
- tussengrens:.....

Voorbeeld (2) weergeven van meerdere grenzen:

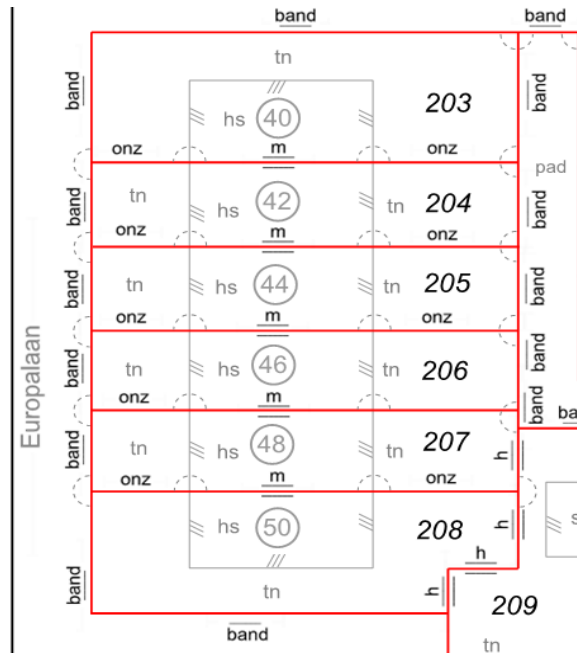
Bij huis nr.2 en 4:.....

Bij de stal:.....

Bij de schuur:.....

Meerdere grenzen kunnen eventueel ook “gebundeld” omschreven worden. Dit zal vaak het geval zijn bij nieuwbouw woningen (blokken):

Voorbeeld (3) weergegeven van gebundelde grenzen:

Een gebundelde grensomschrijving kan zijn (voortbordurend op voorbeeld paragraaf 7.3):

alle tussengrenzen huis 40 t/m

50:.....

...

grenzen rondom huizenblok 40 t/m

50:.....

....

7.5 Omschrijven verspringsing m.b.t. midden muur

Het omschrijven van een grens, waarbij het midden van de muur wordt aangewezen komt veelvuldig voor. De grensomschrijving kan relatief eenvoudig zijn wanneer wordt aangewezen het midden van de muur tussen beide woningen en de verlengden van deze midden muur. Het kan al wat lastiger worden wanneer de verlengden niet worden aangewezen, maar andere topografische elementen met verspringsingen worden aangewezen of dat de midden muur inpandig verspringt of verloopt.

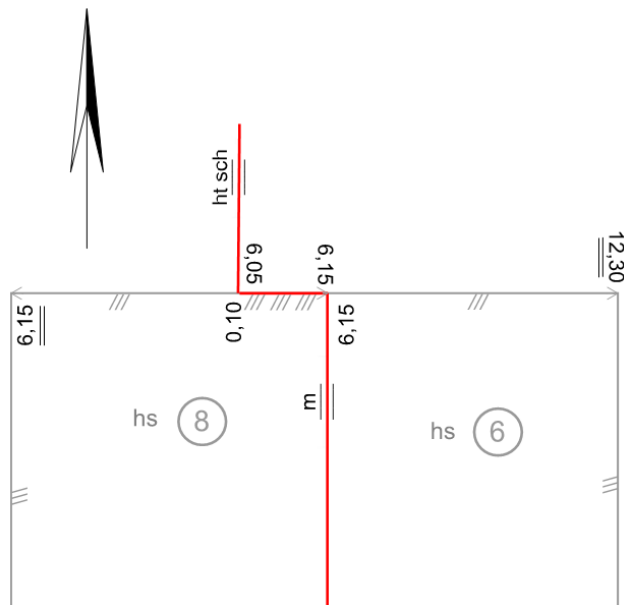
Soms blijkt pas na een meting hoe een verspringsing van midden muur naar een topografisch element daadwerkelijk loopt. De mogelijke verspringsing moet al bij de aanwys zijn besproken, echter kan de grens dan soms pas na de meting juist worden omschreven*. De verspringsing moet in de grensomschrijving duidelijk naar voren komen. Indien de landmeter dit tijdens de aanwys niet heeft besproken en hier na de meting achter komt, dan mag de grensomschrijving niet worden aangevuld. De landmeter moet dan contact opnemen met belanghebbenden om na te vragen wat zij precies willen.

**mocht het dossier niet zelfstandig gemeten en verwerkt worden, dan moet (op voorhand) al uit de grensomschrijving duidelijk naar voren komen dat er mogelijk een verspringsing is. De aanwijshaler zal dit moeten bespreken en beschrijven, bv. "... van midden muur naar midden schutting, eventueel over de gevel van huis nr.6*

of 8....", of ".....verlengde midden muur naar zuidgevel schuren, eventueel over de zuidgevel van de schuren, naar midden muur schuren...".

Hieronder worden een aantal voorbeelden weergegeven die de landmeter op weg kunnen helpen bij het omschrijven van een verspringing m.b.t. midden muur.

Voorbeeld (1) verspringen midden muur – midden schutting:

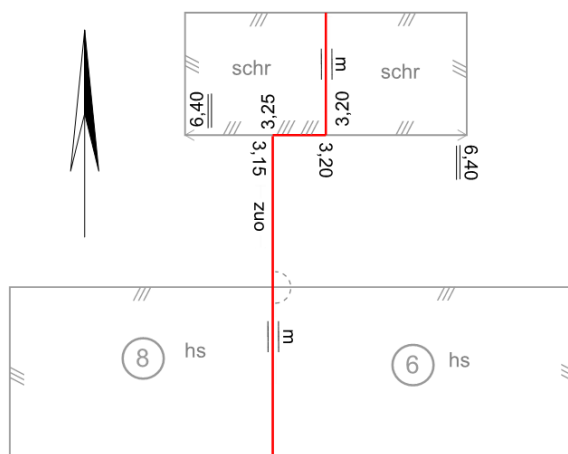

Aanwijs: van midden muur naar midden houten schutting.

Na de meting blijkt pas dat er een verspringing is van midden muur naar midden houten schutting. Deze verspringing moet in de grensomschrijving beschreven staan.

Landmeter moet de mogelijke verspringing al tijdens de aanwijs hebben besproken.

Voorbeeld (2) verspringing midden muur – midden muur schuren:

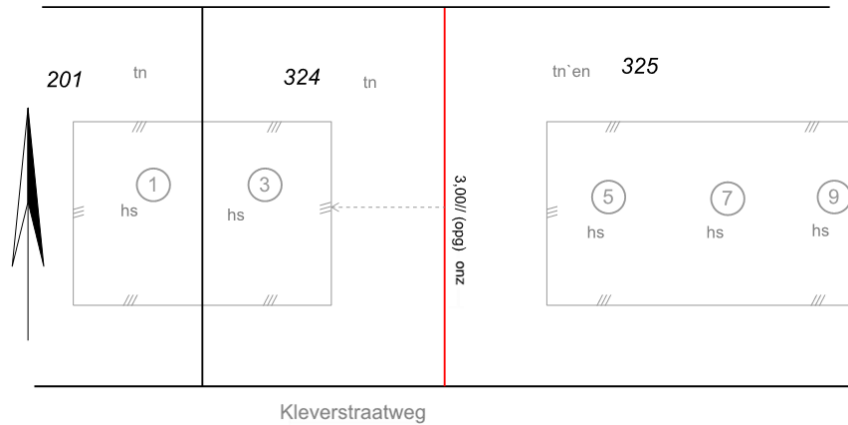

Aanwijs: midden muur verlengen naar de schuren, en dan midden muur schuren.

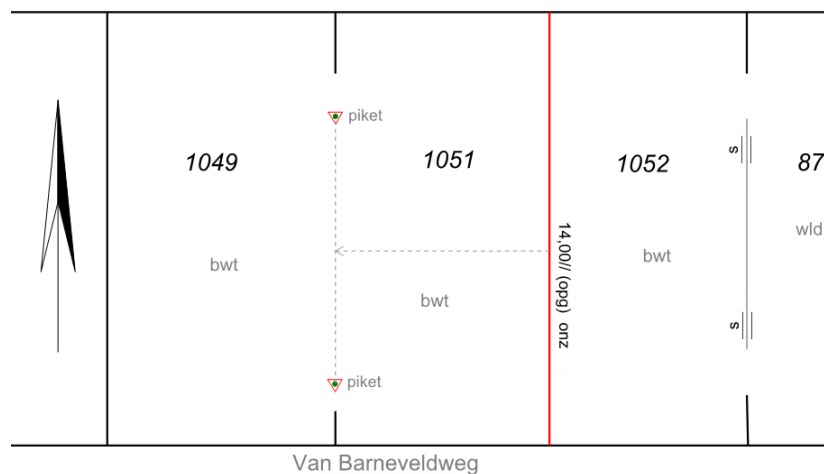
Na de meting blijkt pas dat er een verspringing is van het verlengde van midden muur (naar de zuid gevel van de schuur) en dan naar midden muur tussen de schuren. Deze verspringing moet in de grensomschrijving beschreven staan.

Landmeter moet de mogelijke verspringing al tijdens de aanwijs hebben besproken.

- De aangewezen evenwijdige maat.
- welke richting de evenwijdigheid op gaat;
- van waaruit de evenwijdigheid is aangewezen.
 - Is een gevel of een object aangewezen?
 - Zijn de hoekpunten aangewezen?
 - Welke kant van de gevel of het object is aangewezen? Als de evenwijdigheid aan een topografisch element wordt aangewezen, waarbij er sprake kan zijn van 2 kanten/zijdes van waar de evenwijdigheid kan worden genomen, dan moet dit wel worden omschreven; bv. "12,70m evenwijdig in richting sloot aan westzijde van de band".

Voorbeeld (1) evenwijdigheid aan gebouw

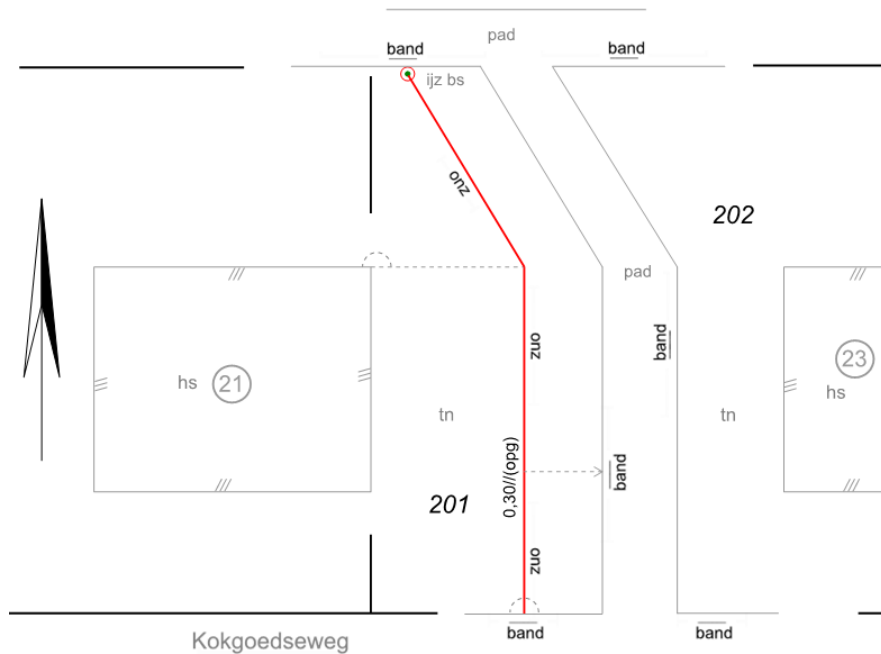
Uit de grensomschrijving moet duidelijk worden dat de evenwijdigheid aan de gevel van huis nr.3 is en richting huis nr.5. De snijding met de bestaande noord- en zuidgrens hoeft niet te worden omschreven. Daarnaast dient de maat van 3m terug te komen in de grensomschrijving.

Voorbeeld (2) evenwijdigheid aan afpaling

Uit de grensomschrijving moet duidelijk worden dat de evenwijdigheid is aan de lijn tussen de twee piketten en richting de sloot. De snijding met de bestaande noord- en zuidgrens hoeft niet te worden omschreven.

Voorbeeld: de grens ligt 14,00m evenwijdig aan een lijn gemarkeerd door twee piketten, richting de sloot.

Voorbeeld (3) evenwijdigheid met snijding

Uit de grensomschrijving moet duidelijk worden dat de evenwijdigheid vanaf de westzijde /tuinzijde van de band is en richting huis nr.21. Tevens moet de snijding met het verlengde van de noordgevel van huis nr.21 met de evenwijdigheid worden beschreven en het vervolg van de grens uiteraard.

Voorbeeld: de grens ligt 0,30m evenwijdig aan de westzijde van de band, richting huisnr. 21, aan de zuidkant tot aan de bestaande grens, tot een punt wat in het verlengde ligt van de noordgevel van huisnr. 21, vervolgens naar ijzeren buis.

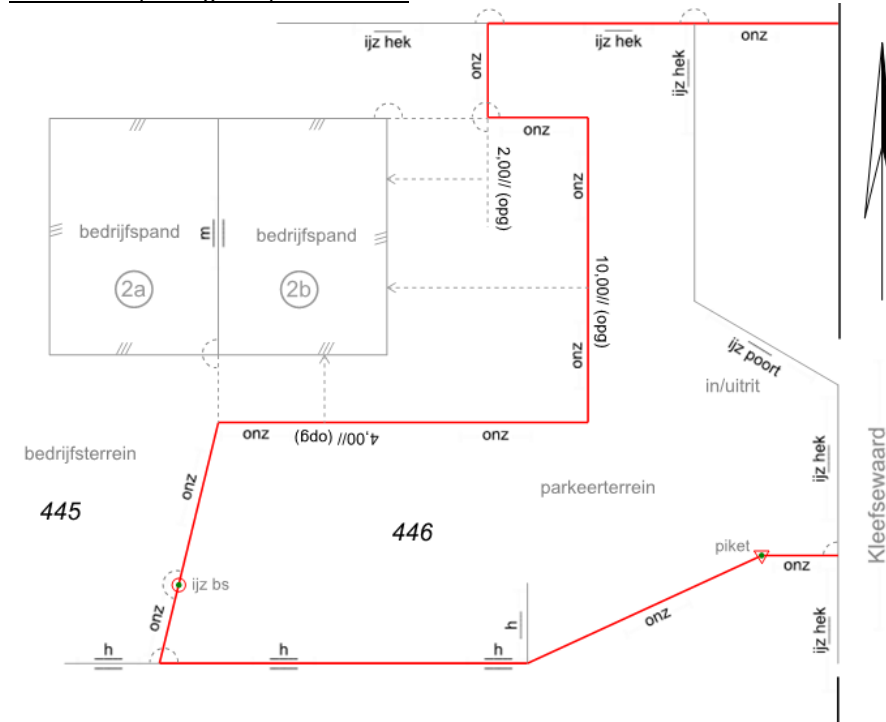
7.7 Omschrijven complexere situaties

Met het omschrijven van complexere situaties wordt bedoeld dat er een grens (of grenzen) omschreven moet worden waar er een verspringing, verschillende richtingen, snijdingen, diverse soorten afpaling, etc. is aangewezen. Doordat het omschrijven van dit soort grenzen erg lastig kan zijn, kan het raadzaam zijn om de grens op te knippen en weer te geven in gedeelten. Daarbij kan de opdeling gerelateerd worden aan topografische elementen, gebouwen, perceelnummers of eventueel windrichtingen. Door het op te knippen en zo weer te geven wordt het overzicht behouden en kan men aan de hand daarvan vaak een duidelijke en overzichtelijke grens omschrijven. Het voordeel hiervan is dat er eventuele verbindingen die nog niet zijn omschreven eerder worden opgemerkt.

Soms moet men ook gewoon beginnen met het letterlijk opschrijven van de grens van begin tot eind. Wellicht zal de eerste omschrijving een hoop tekst opleveren, maar zal dit bij het lezen en

herschrijven zich vanzelf verminderen. Ook is het aan te bevelen om een collega te raadplegen of de grensomschrijving te laten controleren.

Voorbeeld opdeling complexe situatie

Een opdeling van de grensomschrijving van bovenstaande afbeelding kan zijn:

Meest zuidelijk gelegen grens:.....

Ten zuiden bedrijfspannd nr.2b:.....

Ten oosten van bedrijfspannd nr.2b:.....

Noordgrens:.....

7.8 Omschrijven bij neerleggen bepaalde grootte

Voor het omschrijven van een grens, waarbij belanghebbenden een bepaalde grootte willen hebben wordt verwezen naar de volgende instructie: [Interne notitie grootte neerleggen](#).

In deze interne notitie zijn voorbeelden opgenomen hoe een grens omschreven kan worden wanneer er een bepaalde grootte moet worden neergelegd.

7.9 Omschrijven bij een grensreconstructie

Voor het omschrijven van een uitgezette grens bij een grensreconstructie gelden dezelfde eisen en richtlijnen als bij het omschrijven van een nieuw aangewezen grens. Zie hiervoor [A 20 Instructie Invullen Relas van bevindingen](#).

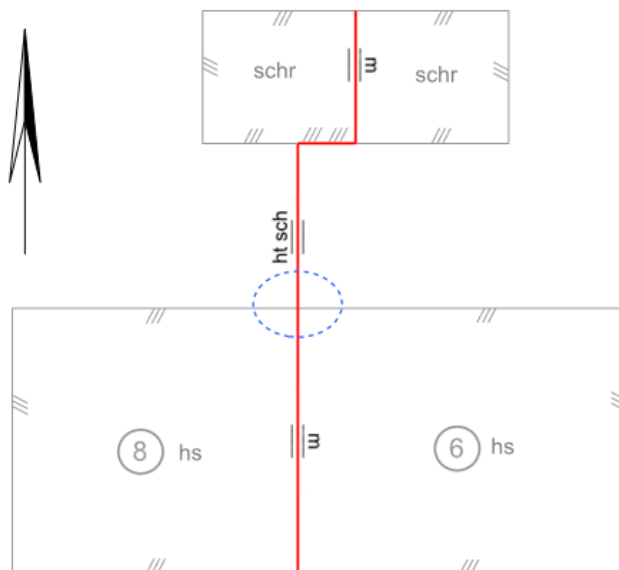
7.10 Omschrijvingen met “overgaand op” en “verbinden met”

Bij grensomschrijvingen wordt er gebruik gemaakt van de termen “overgaand op” en “verbinden met”. Doordat deze termen geregeld voorkomen behoeft dit enige uitleg hoe deze termen correct te gebruiken in de grensomschrijving.

Overgaan op:

Deze term kan worden gebruikt wanneer er meerdere soorten afpaling worden aangewezen. Het uitgangspunt hierbij is echter dat bij de aanwys is geconstateerd dat het eerst omschreven gedeelte van de grens direct aansluit op het tweede omschreven gedeelte. Er mag dus tussen het eerste en tweede gedeelte geen sprong zitten.

Voorbeeld:

Bij de aanwys heeft de landmeter geconstateerd dat daar waar midden muur uitkomt, dit tevens het begin is van het midden van de schutting (zie blauw omcirkeld gedeelte). Er zit dus geen sprong van midden muur naar het midden van de schutting. Dan mag de term “overgaand op” worden gebruikt.

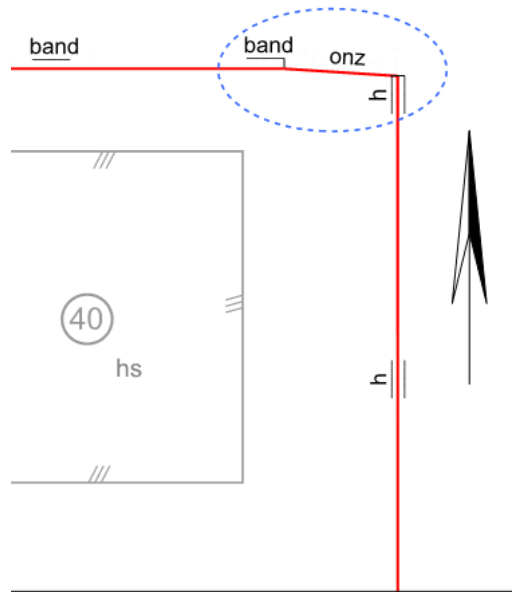
Verbinden met:

Ook deze term kan worden gebruikt als er meerdere soorten afpaling worden aangewezen.

“Verbinden met” betekent dat er een stukje onzichtbaar is wat overbrugd moet worden. Beide

gedeelten van de grens moeten wel omschreven worden, waarbij de term “verbinden met” de link is tussen de omschreven gedeelten van de grens.

Voorbeeld:

Bij de aanwijs wordt aangewezen dat de grens vanaf het einde van kant band naar midden heg moet komen te liggen. Doordat er een stukje onzichtbaar verbonden moet worden (zie blauw omcirkeld gedeelte) mag de term “verbinden met” worden gebruikt.

Als tijdens de aanwijs niet duidelijk is of twee grensgedeelten daadwerkelijk aansluiten (zoals vaak het geval bij midden muur in gebouw en de betreffende tuinafscheiding), dan kan één van de volgende oplossingen gekozen worden:

Als midden muur niet aansluit op midden schutting, dan verbinden over gevel. Of van midden muur, indien nodig over gevel, naar midden schutting.

8 Vraag en antwoord

Hieronder zijn vragen met antwoord weergegeven op veel gestelde vragen.

Vraag: mag een grensomschrijving wel aangepast worden na een afkeur vanuit het kwaliteitsteam?

Antwoord: ja, een grensomschrijving mag aangepast worden n.a.v. een afkeur. Het enige wat mag worden aangepast is de omschrijving zelf en er mag absoluut geen verandering of aanpassing zijn van de daadwerkelijk aangewezen grens in het terrein. Er mogen dus geen gedeelten van grenzen erbij worden “verzonnen” of worden veranderd als deze niet in het terrein zijn aangewezen of zijn besproken.

Vraag: moeten de huisnummers in de grensomschrijving vermeld worden wanneer het midden van een muur tussen woningen is aangewezen?

Antwoord: nee, dit is niet altijd verplicht. Het moet dan echter wel duidelijk zijn uit de (meet)schets dat er geen enkele andere midden muur tussen andere woningen geïnterpreteerd kan worden.

Vraag: moet er in de grensomschrijving altijd worden aangegeven uit welk materiaal het aangewezen topografisch element bestaat (bv. houten schutting of betonnen schutting)?

Antwoord: ja, dit is altijd verplicht. De (meet)schets en de grensomschrijving moeten overeenkomen. Bij een reconstructie is het namelijk van belang dat een LSG-er weet naar welk “soort” topografie er gezocht moet worden.

Vraag: is het altijd nodig om aan te geven welke richting een grens op gaat wanneer de grens verspringt, verlengd wordt, verloopt o.i.d.?

Antwoord: ja, dit is nodig. Echter hoeft niet uit de grensomschrijving te blijken in welke specifieke (wind)richting dit is, maar zal dit dan uit de (meet)schets moeten blijken. Als er bv. een verspringing is van midden muur over de achtergevel naar het midden van een schutting, dan is het niet nodig om te omschrijven “...en in oostelijke richting van midden muur over de achtergevel naar midden schutting.....” maar kan de windrichting “in oostelijke richting...” worden weggelaten.

Vraag: belanghebbenden geven een maat op m.b.t. een nieuw aangewezen grens. Moet er dan in de grensomschrijving bij de maat ook bij worden vermeld dat deze maat is opgegeven?

Antwoord: nee, dit moet alleen op (meet)schets worden aangegeven bij de maat welke is opgegeven. Een grensomschrijving is namelijk al wat partijen hebben gezegd.